

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Gymnázium, Šrobárova 1, 042 23 Košice
4. Názov projektu	Inovácia vzdelávania za účelom zlepšenia čitateľskej, matematickej, finančnej a prírodovednej gramotnosti
5. Kód projektu ITMS2014+	312011U464
6. Názov pedagogického klubu	Čitateľská odysea
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	21.12.2020
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	online
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	PhDr. Ingrid Kerestúriová
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	https://www.srobarka.sk/inovacia-vzdelavania-za-ucelom-zlepsenia-gramotnosti/

11. Manažérske zhrnutie:

krátka anotácia:

Práca s umeleckým textom – čitateľská gramotnosť v aplikácii na umelecký text, obsah a forma, žánrové špecifiká, umelecký jazyk a jeho interpretácia, doslovný a prenesený význam, formulácia názorov a vkus.

klúčové slová:

umelecký text, medzipredmetové vzťahy, interpretácia, tvorivé písanie, metóda slovného duelu

12. Teoretické zhrnutie priebehu stretnutia:

1. Práca s umeleckým textom – východiská a špecifiká

Pri interpretácii umeleckého textu v pedagogickej praxi by sa malo zohľadniť:

- prepojenie literárnoteoretického, literárnohistorického a didaktického hľadiska
- kreatívny prístup k predmetu literatúra
- podpora originálneho a kritického myslenia
- rozvoj čitateľskej gramotnosti
- direktívne zadania je potrebné meniť za otvorené a motivačné formulácie zamerané na zručnosti, nie znalosti
- rozvoj predstavivosti, vyprovokovanie vlastnej kreativity
- posilnenie medzipredmetových vzťahov a medzizložkového prepojenia literatúry (hlavne so slohom)

V prístupe k umeleckým textom v rámci literatúry existujú dve základné možnosti:

- a) literárnohistorická (spoločenská) interpretácia
- b) interpretácia vedúca k tvorivosti

2. Výmena skúseností

Z aplikačnej praxe vyplýva, že čím je umelecký text dobou svojho vzniku vzdialenejší súčasnosti, tým výraznejšie sa uplatňuje literárnohistorický prístup, ktorý predstavuje všeobecne rešpektované, a teda aj preferované hľadisko jeho interpretácie. Tu sa ukazuje význam najmä medzipredmetových vzťahov – SJL a DEJ.

V praxi ďalej využívame:

- a) metódy tvorivého písania a metódy tvorivej interpretácie
- b) tvorivé písanie voľne inšpirované umeleckým textom

Súčasťou čítania, analýzy, interpretácie je aj kreatívne „uchopenie“ textu, ktoré má motivačnú podobu: „*Predstavte si, že ste sa ocitli v stredoveku,*“ alebo „*Vžite sa do pocitov, ktoré prezentujú renesančné ľubostnú poéziu a pokúste sa napísať pieseň s podobnou atmosférou.*“ V motivačnej fáze hodiny preverujeme mieru poznania žánrovej špecifikosti (viazanosť, strofickosť, formálna presnosť a voľnosť, poznanie rýmov, rešpektovanie osobitostí jednotlivých epoch umenia a pod.). Vo fixačnej fáze môžeme aplikovať tvorivé písanie so zadáním: „*Pokúste sa napísať sonet s prihliadnutím vybraného obdobia a poetiky,*“ alebo „*Po prečítaní Legendy o svätom Svoradovi a Benediktovi napíšte krátku novinársku správu alebo noticku o smrti svätcov.*“

Za rozhodujúce pre správnu interpretáciu akéhokoľvek textu pokladáme schopnosť identifikovať v ňom kľúčové slová. Po výbere kľúčového slova si študenti pripravujú obhajobu, a tak rozvíjajú schopnosť analýzy textu, nachádzania súvislostí medzi jednotlivými výpoveďami. Aktivita rozvíja schopnosť vyjadriť vlastný názor a obhájiť ho. Metóda slovného duelu môže mať rôzne varianty, obmeny. Po vystriedaní všetkých skupín sa spoločne hľadajú prieniky a dohodou sa určuje kľúčový výraz

3. Identifikované problémy

Vyučujúce SJL sa pravidelne zhodujú na tom, že žiaci málo čítajú, z toho dôvodu často nevedia kompetentne zaujať stanovisko, pokiaľ sa nejedná o vzorový kánonický text. Najväčší problém robí interpretácia básnického textu, ku ktorému majú väčší rešpekt, lebo v ňom treba dešifrovať doslovný a prenesený význam. Väčšie úspechy zaznamenávame pri tvorivom písaní, ktoré je medzi žiakmi pomerne obľúbené.

13. Závěry a odporúčania:

Čítať s porozumením umelecký text je o to náročnejšie, že nejde o prvoplánové čítanie, ale o čítanie vyžadujúce si aj teoretické vedomosti. K ďalšiemu samoštúdiu odporúčame kolegom nasledovné zdroje:

Bieleková, K. (2010/2011). Čítanie súčasnej poézie v školách. *Slovenský jazyk a literatúra v škole*, 57 (9 – 10). 282-284.

Bieleková, K., & Zvalená, N. (2011). Tvorivé písanie a žiacka slohová tvorivosť. *Jazyk a kultúra*, [online]. 2 (8). [cit. 2012-03-26]. Dostupné z WWW:

<http://www.ff.unipo.sk/jak/cislo8.html>.

Mihalková, G. (2008). Identifikácia básnickej obraznosti. In: Kesselová, J. (Ed.), *Jazyk a literatúra v škole: zážitok a poznanie* (231-234). Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, Fakulta humanitných a prírodných vied.

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Milada Radaljová
15. Dátum	21.12.2020
16. Podpis	
17. Schválil (meno, priezvisko)	PhDr. Ingrid Kerestúriová
18. Dátum	21.12.2020
19. Podpis	

Príloha: Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu, stiahnutý dokument z online stretnutia